

ÇANAKKALE DENİZ ZAFERİNİN 109.YILDÖNÜMÜ

Mayın Gemisi SELANİK'ten Buharlı Gezi Teknesi GONCA'ya
"BİR KAHRAMANIN ÖYKÜSÜ"

ÇANAKKALE DENİZ ZAFERİ

Amiral Cem GÜRDENİZ

ÇANAKKALE DENİZ SAVAŞI ve KARA SAVAŞLARI

Ana Neden:

Osmanlı imparatorluğu

DONANMASIZ BİR İMPARATORLUK

33 YIL HALIÇ'E HAPSOLAN DONANMA

20. Yüzyıla Türkler
DONANMASIZ Girdi.

İSTİLA ARMADASI

Doğu Akdeniz'de ve Ege'de durdurulamadı

ÇANAKKALE BİR DENİZ SAVAŞI MIYDI?

Gemilerin Karşı Karşıya Geldiği Bir Deniz Savaşı Değildi

Stratejik hedef kritik bir deniz yolunun kontrolü olduğundan, savaşın kaderi denizde belirlenmiş ve tüm ateş gücü denizdeki hareket serbestisi için kullanılmış olduğundan, bu savaş tartışmasız bir deniz savaşı olmuştur.

OSMANLI
HIÇBİR DÖNEMDE
KITASAL BİR DENİZ GÜCÜ
OLAMADI.

AKDENİZ

Okyanusların
sadece % 1'i

OSMANLI DONANMASI

* Genelde savunmaya yönelik olarak kullanıldı.

• Teknik ve bilimsel gelişmelerin sürekli gerisinde kaldı.

• Kürekten yelkene 100 yıl geç geçti. Sanayi devrimini yaşayamadı.

* Okyanus ve açık denizlerde rakiplerine meydan okuyamadı

Stratejisizliğin Temel Nedeni: CEHALET

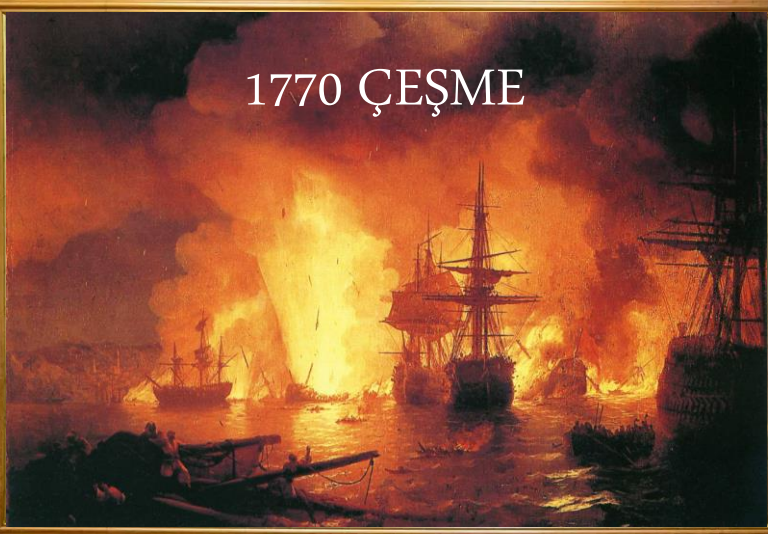

* Donanmanın başında ehil amiraller yoktu.

* Karadan gelen bu paşalar, muhtemelen Türk devletinin neden donanmaya ihtiyaç duyduğunun bile farkında değildi.

LİMAN BAŞKINLARI

1770 ÇEŞME

1827 NAVARİN

1853 SİNOP

1876-1909 II. Abdülhamit Dönemi DONANMANIN HALİÇ ESARETİ

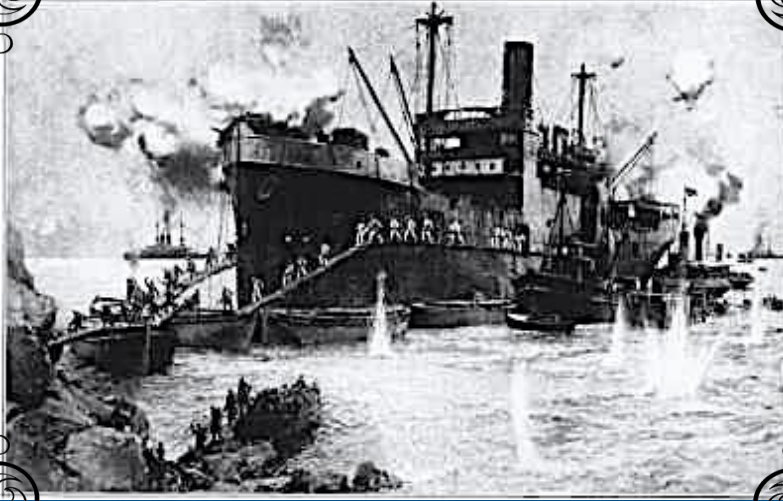

Donanma Kurumsal Kültürü ile Birlikte Yok Edildi.

İtalyan ve Balkan harplerinde Akdeniz ve Ege'den tamamen koparıldık.

Çevre denizlerdeki tüm adaları kaybettik

DURAKSAMA VE GERİLEME DENİZDE BAŞLADI

İstila güçleri, hep denizden
geldi.

Çanakkale bu yıkım sürecinin
son halkası oldu.

Yaşanan, endüstri devi bir
emperyal koalisyonun, çöken
ve geri kalmış bir tarım
imparatorluğuna çullanışıdır.

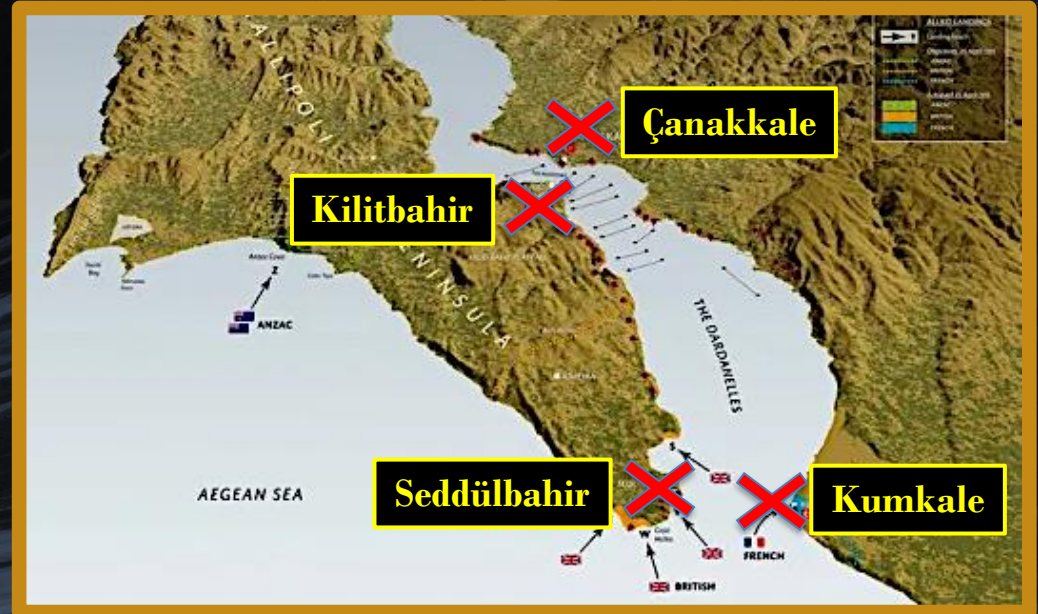
STRATEJİK ÖNEM VE ÖNGÖRÜSÜZLÜK

İstanbul'un fethinde İstanbul'a yardım getiren Ceneviz gemileri durdurulamadı. Bunun II. Mehmet'te yarattığı öfke, Donanma Komutanı Baltaoğlu Süleyman Paşa'yı kırbaçlayacak kadar büyük olmuştu.

1453: Çimenlik ve Kilitbahir kaleleri inşa edildi.

1661: Kumkale ve Seddülbahir kaleleri inşa edildi.

DENİZ STRATEJİSİ OLMAYAN OSMANLI

İstanbul ve Gelibolu dışında,
büyük olanak ve yeteneklere
sahip üs ve limanlar
geliştirilmedi

Akdeniz'de Garp Ocakları
filolarının bulunduğu Tunus,
Cezayir, Libya dışında büyük
çaplı onarım ve cephane ikmali
yapılabilecek üsler yoktu.

Rodos, Girit, Preveze, Beyrut,
İskenderiye, Süveyş gibi
limanlardaki alt yapı yetersizdi.

Limanlar ve boğazlar gibi müstahkem
mekhilerin denizden gelen istila
güçlerine karşı savunması yoktu.

1807 NAVARIN BASKINI

İngiliz Akdeniz Filosu
19 Şubat 1807 günü
Amiral Duckworth
komutasındaki 12
gemiyle Çanakkale
Boğazi'ndan izinsiz
şekilde Marmara
Denizi'ne girdi.

Navarin'de demirli olan Osmanlı Filosu'nun
yedi gemisini yakmış, dördüne ağır hasar
verip, hiçbir engelle karşılaşmadan
İstanbul'a kadar gelmişti.

ALMANYA' YA YAKLAŞIM

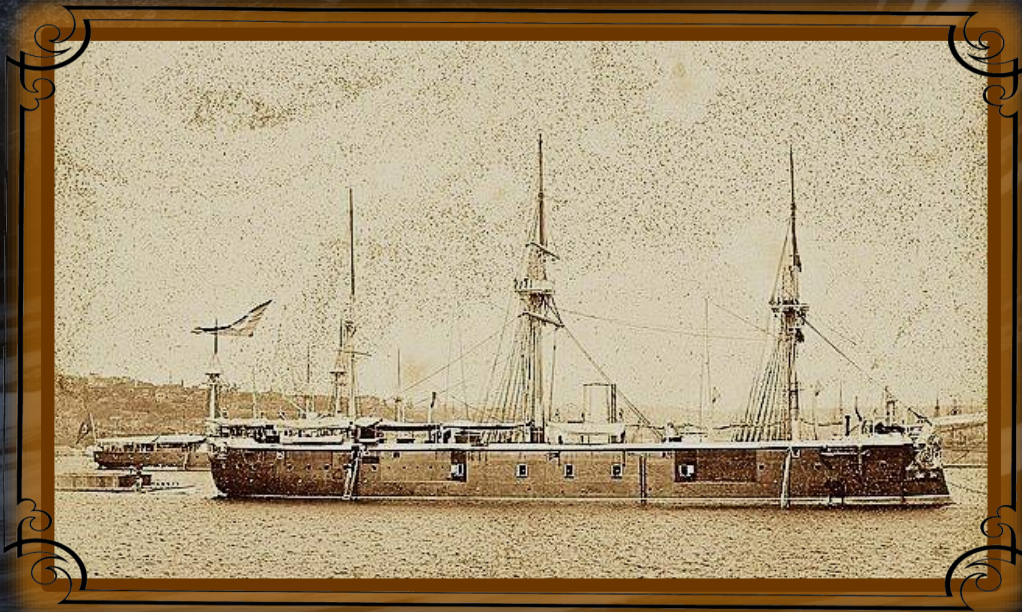

1878 yılında Kıbrıs'ın
1882 yılında Mısır'ın
İngilizler tarafından
işgali

Osmanlıyı Almanya'ya
yaklaştırmıştır.

1897 TÜRİK YUNAN SAVAŞI

Donanma, bu savaşta yalnızca, 14 Nisan 1897 günü tatbikat maksadıyla Saros Körfezine ııktı. Filoda en hızlı gemi sekiz mil yapıyordu. Gemiler, o gün yıllar sonra, ilk kez toplarını fiili bir atıŐla deneme fırsatı buldu. İlk atıŐ eğitimi sonunda Aziziye firkateyninin 18 topunun 16'sı; Hamidiye firkateyninin tüm Krupp topları kullanılamaz hale geldi.

İTALYAN HARBİ

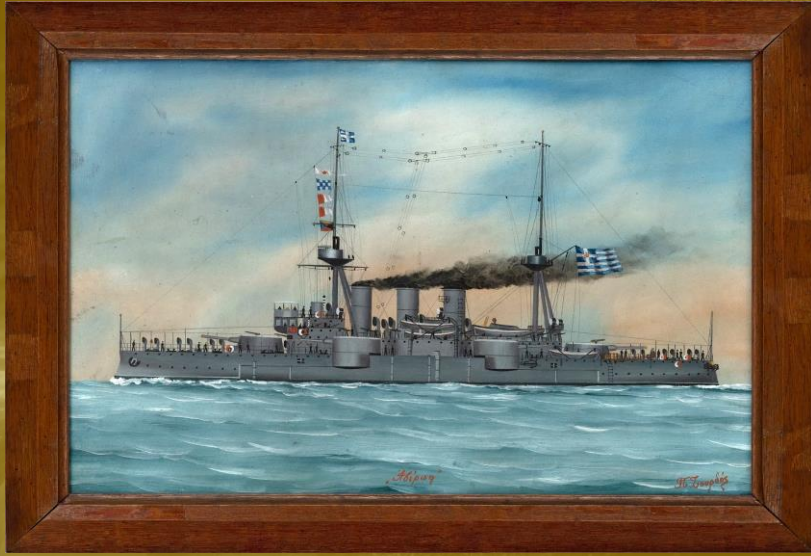
İtalyan Harbi ile
Libya ve Doğu Akdeniz,
başta 12 Adalar olmak
üzere tamamen kaybedildi.

RAUF ORBAY:

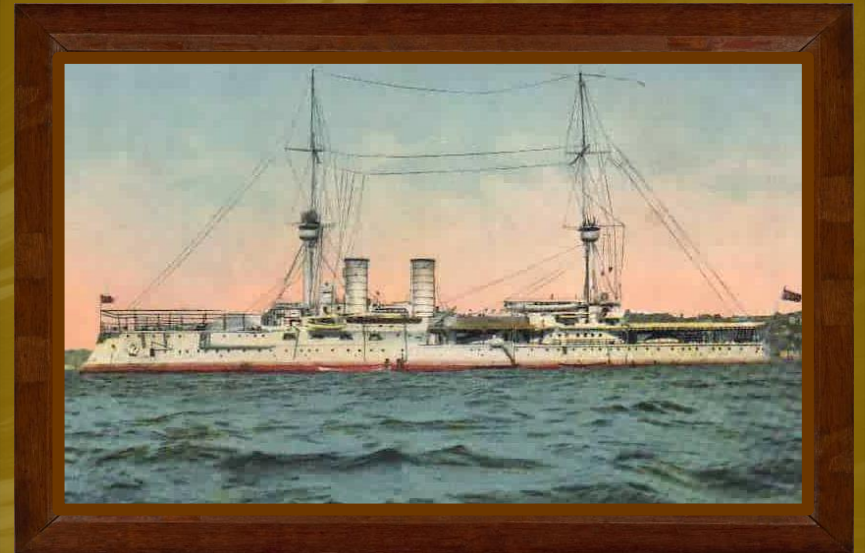
“Meşrutiyetin ilanı üzerinden kısa bir zaman geçmişti.
Elimizden geldiğince donanmayı, vatan savunmasını asgari
ölçüde olsa da, başarabilecek hale getirmeye gayret etmiştik.
Fakat ne yazık ki, 30 seneyi geçmiş bir sürede enkaz haline
gelmiş donanmayı, hazır hale getirmek için, ilahi bir mucize
lazımdı. Ondan da mahrumduk.”

BALKAN HARBİ

Averof isimli Yunan Kruvazörü dengeleri alt üst etti.

1910'da Almanya'dan Donanma Cemiyeti bağışları ile Barbaros Hayreddin ve Turgut Reis isimli 18 yaşında iki kruvazör satın alındı.

Savaşta Yunanlılar,
ilk olarak Limni Adasında üs kurdular.
Adadaki 33 kişilik Türk müfrezesi direnemedi.
20 Ekim 1912 günü ada kolayca işgal edildi

BALKAN HARBİ 1912-13

Limni Mutasarrıfının Osmanlı Ordu
Başkomutanlığına çektiği telgraf:

"Yunan karaya asker ihraç etti. Merkeze doğru ilerliyor. Tek kurtuluş umudumuz ve hayatımız donanmamızdır. Son sözümüz imdat, imdat, imdat."

KAYBEDİLEN TOPRAKLAR

Türkler 20'nci yüzyıla donanmasız girdi.

- 1878 yılında Kıbrıs, Teselya, Romanya, Karadağ ve Doğu Rumeli, 1881 yılında Tunus, 1882 yılında Mısır, 1897 yılında Girit, 1908 yılında Bulgaristan ve Bosna Hersek kaybedildi.
- Tuna ve Süveyş gibi, iki stratejik su yolu elden çıktı.

DONANMASIZ DÜNYA SAVAŞI

İngiltere, ısmarlanan iki
drednotun satışından vaz
geçiyor.

Alman Goeben, Türk Yavuz
Sultan Selim oluyor.

29 Ekim 1914 sabahı Rus Limanları bombalanıyor.
Osmanlı savaşa giriyor.

YUNANİSTAN KIŞKIRTIYOR

19 Ağustos 1914:

İngiltere'nin emrine kuvvet vererek bir Çanakkale cephesinin açılmasını Londra'ya önerdi.

Rus Çarı II. Nikola da İngiltere'den yardımlarını artırmasını talep etti.

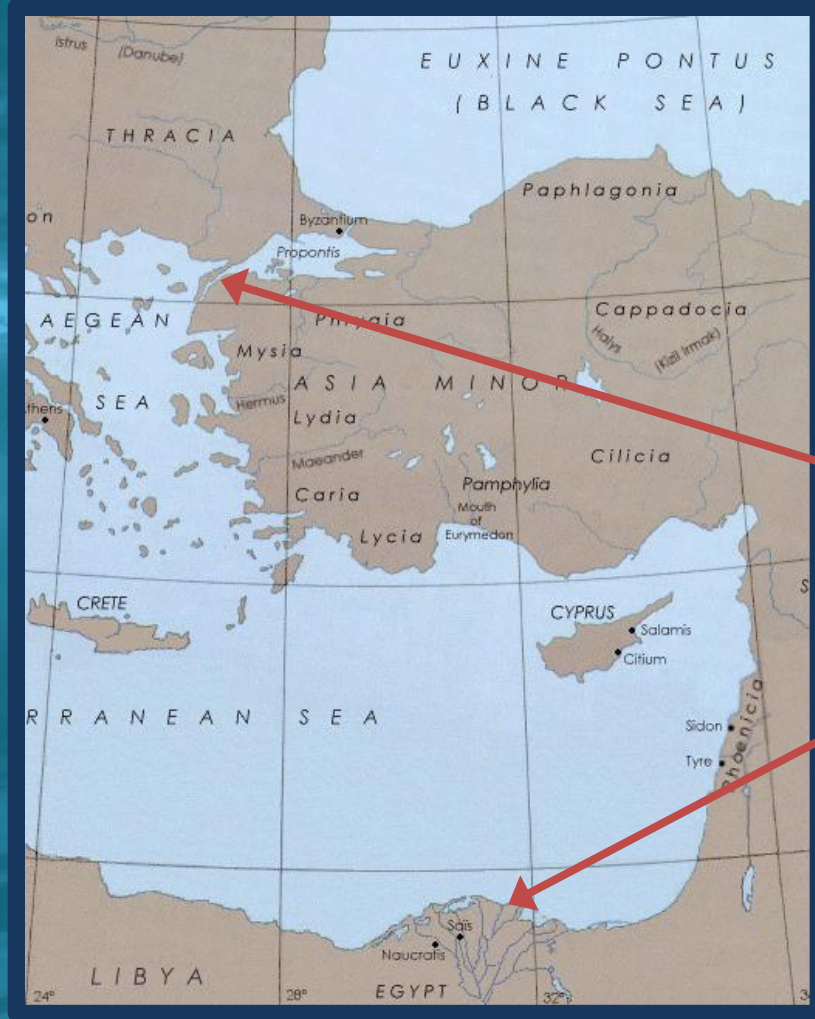
ÇANAKKALE'YE SALDIRI TASARISI

İngiliz deniz kuvvetleri Yunan kara kuvvetlerini destekleyecekti. Boğaz tahkimatını arkadan vuracak olan Yunan kuvvetleri, İngiliz filosunun Marmara'ya kolaylıkla girmesini sağlayacak, böylelikle Balkan Devletleri itilaf devletlerine katılacak, ittifak devletleri tümüyle çevrelenmiş olacak, Rusya'nın insan kaynakları silahlandırılacak, Rus tahılı Akdeniz'e ulaşacak, malî durumu düzeltilecek ve nihayet bu yardımlarla harp kısaltılmış olacaktı.

Öneri Reddedildi !

CHURCHILL PLANI

CHURCHILL:

«Türklerin Süveyş'e saldırımları halinde, bunu, Gelibolu yarımadasına yapılacak bir çıkarma ile dengeleyelim»

İngiliz Büyükelçi Sir Louis MALLETT:

«Çanakkale'nin denizden zorla geçileceğini değerlendiriyorum»

TÜRK BOĞAZLARI KAPATILIYOR

27 Eylül 1914 günü (Osmanlı henüz tarafsızken) Çanakkale Boğazi önlerinde karakol yapan iki Türk torpido botuna, Akdeniz filosuna ait bir İngiliz savaş gemisi geri dönmeleri ihtarında bulundu.

Osmanlı Donanması bu gemileri derhal geri çekti.

Bu olay üzerine Alman müşavirleri, Osmanlı Hükümetini Çanakkale Boğazının kapatılmasına razı etti.

Osmanlı imparatorluğu bu olaydan bir ay sonra da tarafsızlığını bozarak Almanların yanında savaşa girdi.

CEPHELERDE BASKI ARTIYOR

1915 yılı başında Fransa cephesinde siper harbi başlamış, Doğu Avrupa cephesinde Ruslar ciddi kayıplar vermişti.

Sarıkamış harekati 22 Aralık 1914 günü başlamış ve 4 Ocak 2015'te Türk birliklerinin yenilgisi ile sonuçlanmıştı. Ancak Rus kayıpları da büyüktü.

Avrupa'daki tıkanıklığı aşmak ve Rusların durumunu düzeltmek için yeni cephe açılması ve Ruslara yardımda bulunulması, müttefiklerinin başlıca hedefiydi.

AMİRAL FISHER PLANI

3 OCAK 1915

Hayfa veya İskenderun'a çıkarma yapmak ve bununla eş zamanlı olarak Gelibolu yarımadasına Yunan kuvvetlerini çıkarmak. Bu esnada Çanakkale Boğazını donanma gemileri ile zorlamak.

Churchill'in Amiral Carden'e sorusu:
Çanakkale yalnız donanma ile geçilebilir mi?

AMİRAL CARDEN'İN 5 OCAK 1915 CEVABI

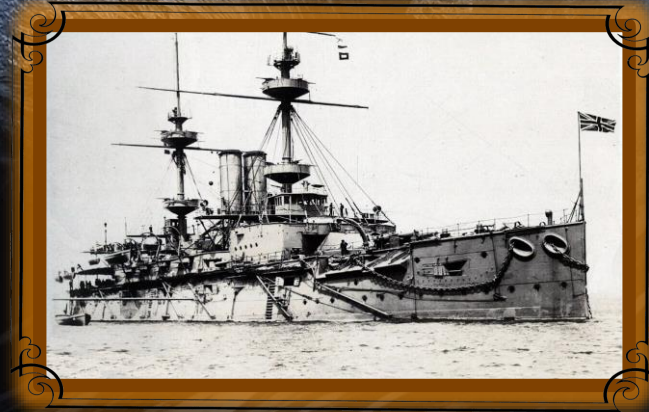
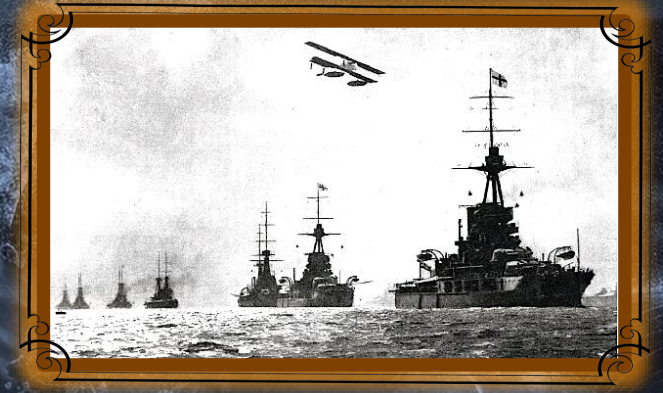
Çanakkale Bir Vuruşla Değil, Çok Sayıda Gemi Ve Geniş Ölçüde Bir Deniz Harekâtıyla Ele Geçirilebilir.

DÖRT SAFHALI HAREKAT:

1. Boğaz ağzındaki savunma tesislerinin tahribi
2. Boğaz'ın içindeki savunma tesislerinin tahribi
3. Çanakkale Boğazı dar geçidindeki savunma tesislerinin tahribi ve mayın. hatlarında gedik açılması
4. Marmara'ya giriş

KUVVET İHTİYACI

12 muharebe gemisi,
3 muharebe kruvazörü,
3 hafif kruvazör,
1 filotilla rehberi,
16 muhrip,
6 denizaltı gemisi,
4 deniz uçağı,
12 mayın tarama gemisi
1 hastane gemisi,
6 kömür gemisi,
2 cephane gemisi.

13 Ocak 1915 Savaş Kabinesi Kararı

”İstanbul hedef olmak üzere Gelibolu yarımadasını ele geçirmek üzere, Şubat ayında bir deniz harekâtı için hazırlıklara başlayın...”

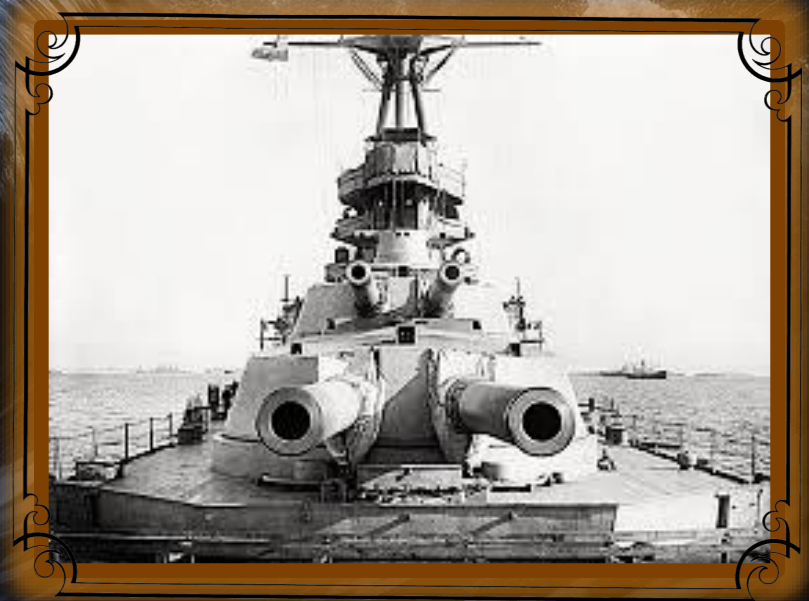
Ana üs:

Limni Adası

Destek:

Fransa 4 muharebe gemisi

Rusya 1 muharebe gemisi

1915 Şubat sonunda 16 muharebe gemisi, 4 kruvazör, 14 muhrip, 6 deniz uçağı olan bir taşıyıcı gemi, 6 denizaltı, 21 mayın tarama gemisi, 30 civarında mayın tarama botu, bir muhrip ana gemisi ve çeşitli yardımcı gemilerden oluşan büyük bir donanma hazırды.

CHURCHILL ve FISHER ayrı düşüyor

Fisher:

Çanakkale'ye karşı uygulanacak taarruz planı, donanmanın diğer görevlerini ve özellikle Kuzey Denizi'ndeki görevlerini tehlikeye sokacak.

Savaş Meclisi Kararı:
28 Ocak 1915

Boğazın denizden zorlanması

ÖNCEKİ BAŞARISIZLIKLAR DİKKATE ALINMIYOR

Kırım Harbinde Sivastopol
Amerika - İspanya Harbinde San Diego
Rus - Japon harbinde Port Arthur
denizden bombardımanla teslim olmadı.

Sonuçta Kara Birlikleri ile işgal Kaçınılmaz

KARAR NE KADAR DOĞRU?

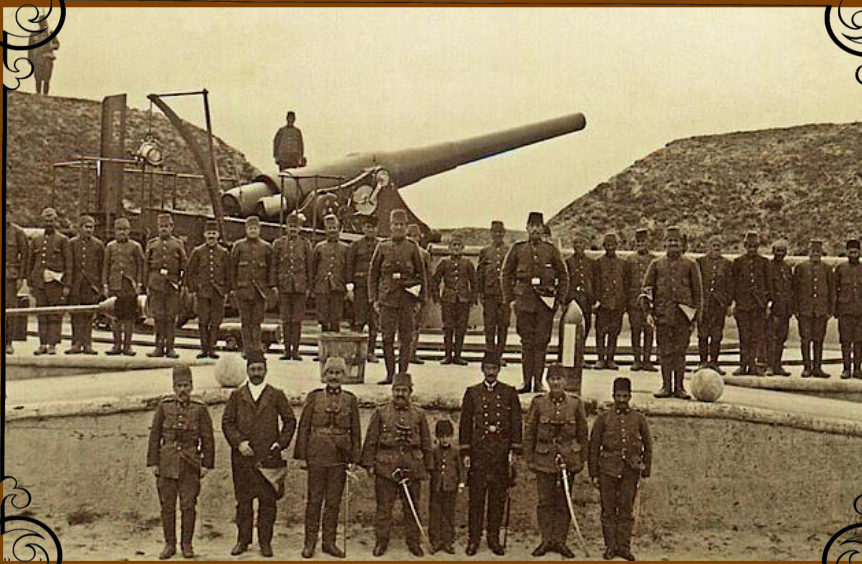
İngiliz Amiralî Nelson:

"İstihkâmlara taarruz eden gemî, delîdir"

Churchill'in İsrar Nedenî

Balkan Savaşında Bulgar Ordularının Çatalca'ya kadar gelebilmeleri ve aynı savaşta Ege adalarının birkaç hafta içinde Yunanistan'a kaybedilmiş olmasının yarattığı, rakibi küçük görme psikolojisi.

OSMANLI DENİZ SAVUNMASI

KARA TOP BATARYALARI

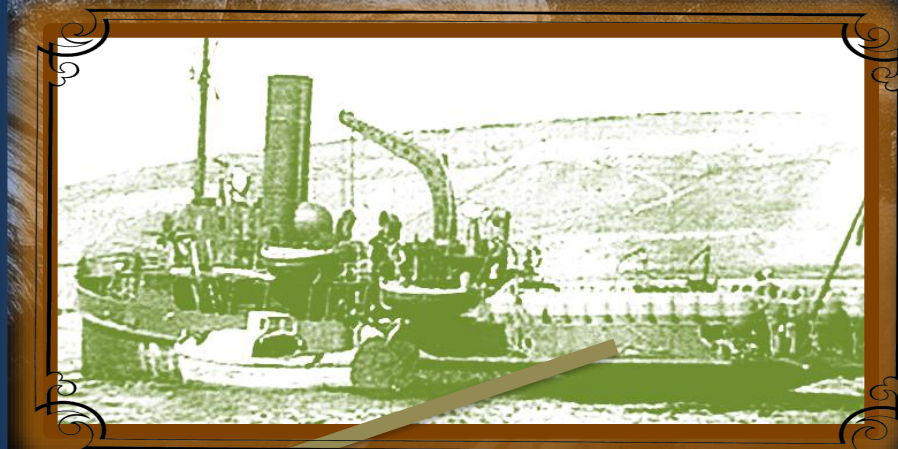
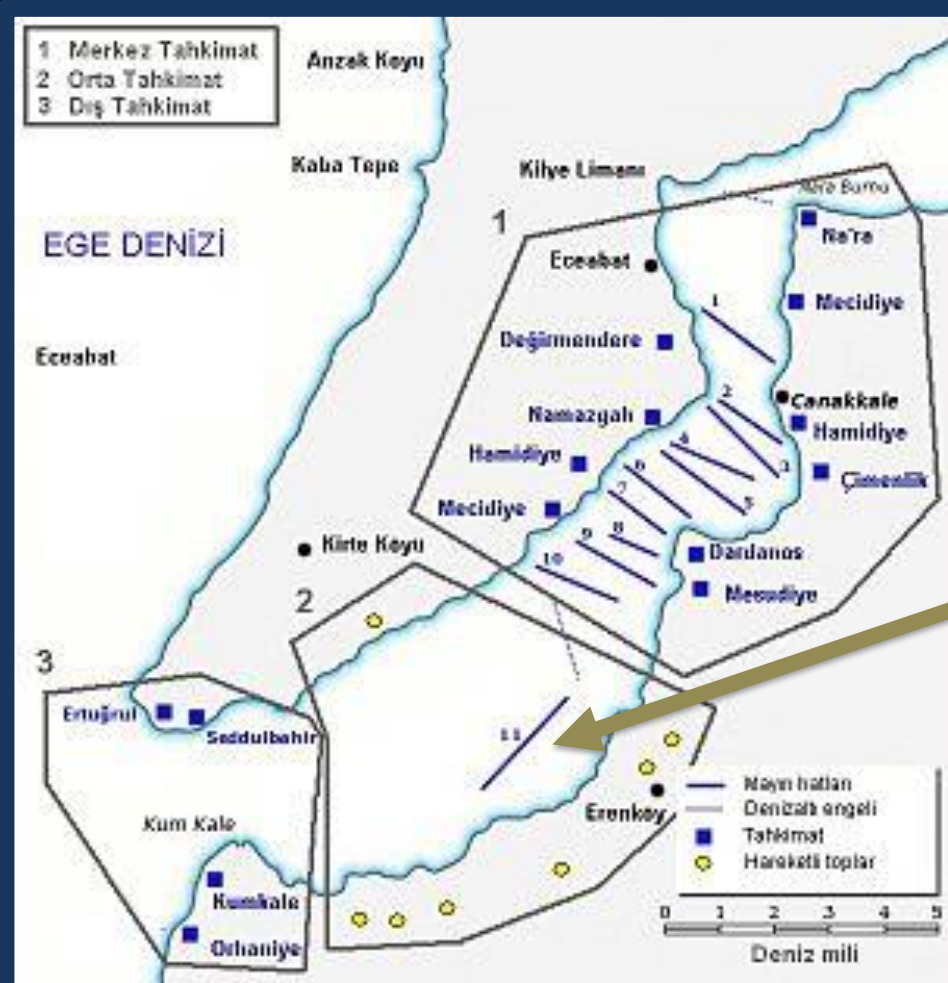
14 sabit-7 hareketli

DENİZ MAYINLARI

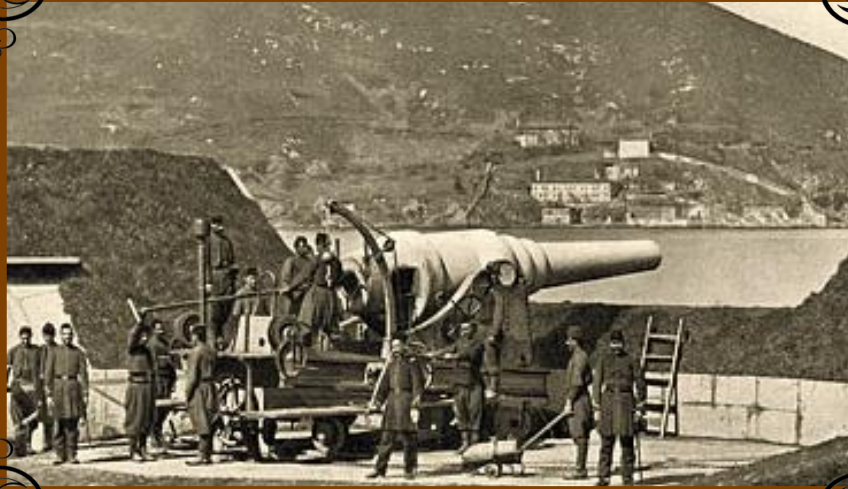
11 hatta 403 mayın

OSMANLI MAYIN HATLARI

NUSRAT'IN
26 MAYINI

SAHİL BATARYALARI YETERSİZ

Hareketsiz Mesudiye zırhlısı boğazın girişine yakın sahile kıçtan kara edilmiş ve yüzen top bataryası olarak kullanılmak zorunda kalmıştı.

Bu gemi savaşın başında, 13 Aralık 1914 günü İngiliz B-11 denizaltısı tarafından batırıldı

YETERSİZ MENZİL

Boğaz top bataryalarında
değişik çapta 230 Top.
En uzun menzili, 7-8 km
82 adet istila
donanmasına
karşılık verebilecek
nitelikte.
Müttefik filonun toplam
250 civarında top
namlusu vardı.

Ancak denizden karaya isabetli
ateş açmak, karadan denize ateş
açmaktan çok daha zor.

İLK SALDIRI : 3 KASIM 1914

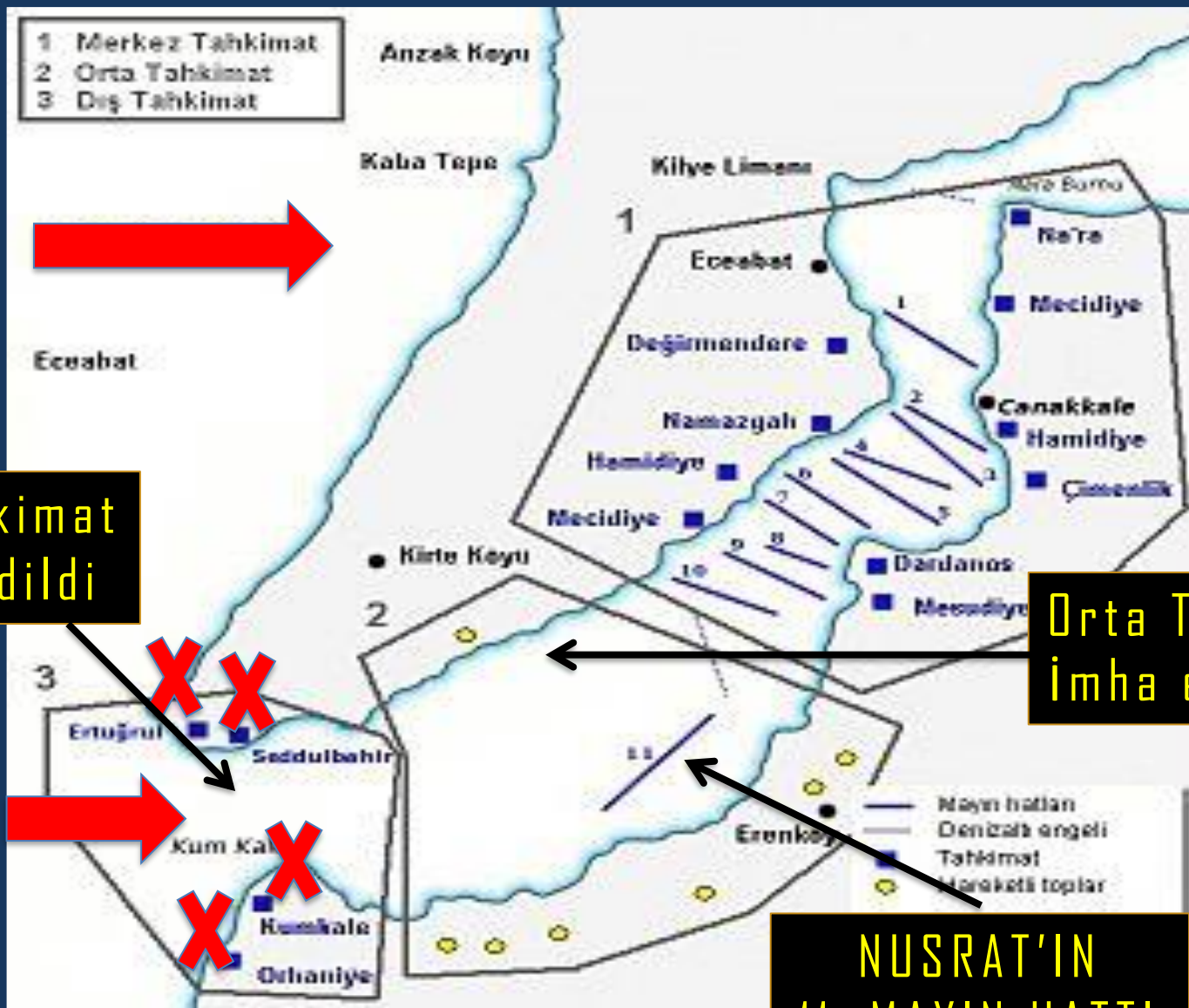

29 Ekim 1914
Karadeniz bombardımanına
bir misilleme

19 ve 25 Şubat 1915 günleri
tekrar etti. 15 Mart'a kadar
13 kez saldırı yapıldı.

18 MART 1915 DURUMU

Dış Tahkimat imha edildi

Orta Tahkimat imha edilmedi

NUSRAT'IN
11. MAYIN HATTI

Mayınlar Bataryalar Nedeniyle Taranamıyor

Balıkçı gemilerinden dönüştürülen mayın tarama gemilerinde çalışan sivil personel, can korkusu nedeniyle göreve çıkmıyordu. 18 Mart sabahına kadar, müttefik mayın gemilerinin üçte biri, sahil bataryalarımız tarafından batırıldı.

Amiral Carden 14 Mart 1915 Raporu

"Zorlu ve sürekli bir hareket yapılması zamanı geldi. Mayın hatları gündüz saatlerinde, donanma top ateş desteği altında temizlenecek, boğazın dar kısmındaki istihkamlara, yüksek ateş gücü ile taarruz edilecek."

18 Mart 1915 Saldırısının Hedefi

Çanakkale ve Kilitbahir tabyaları ile mayın bölgesini savunan sabit ve seykar bataryaları bir anda susturmak, mayınları tarayarak 800 metre genişliğinde serbest bir geçit sağladıktan sonra Marmara'ya girmek.

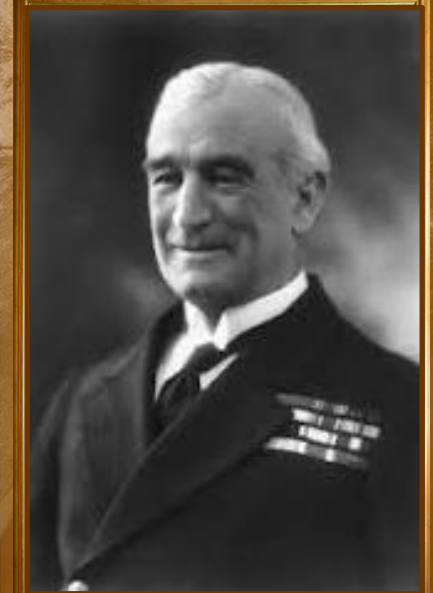
16 Mart 1915: Amiral CARDEN Pes Ediyor.

Carden

18 Mart 1915 sabahı
plan icra edilecek.

20 Mart 1915
İstanbul'a varılacak

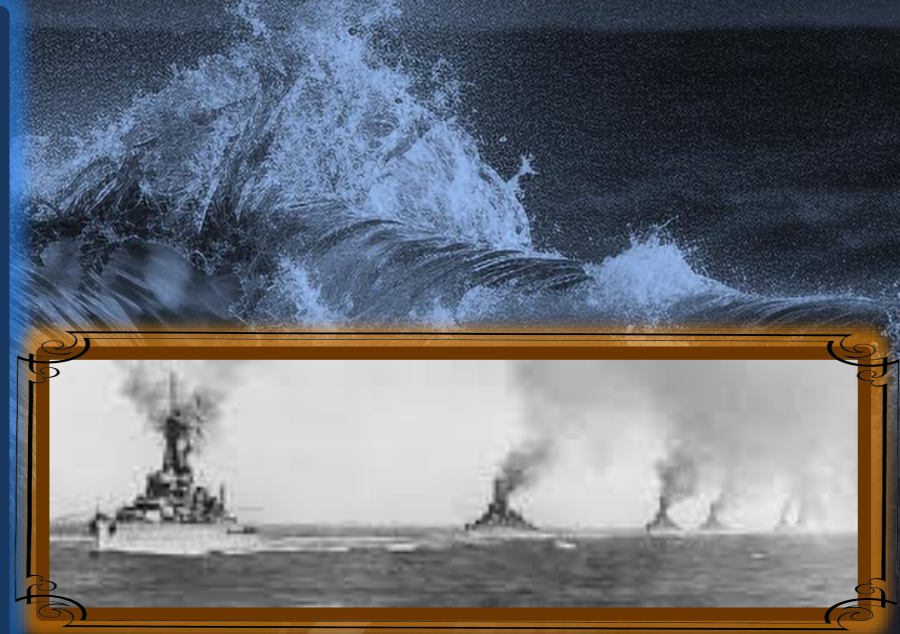
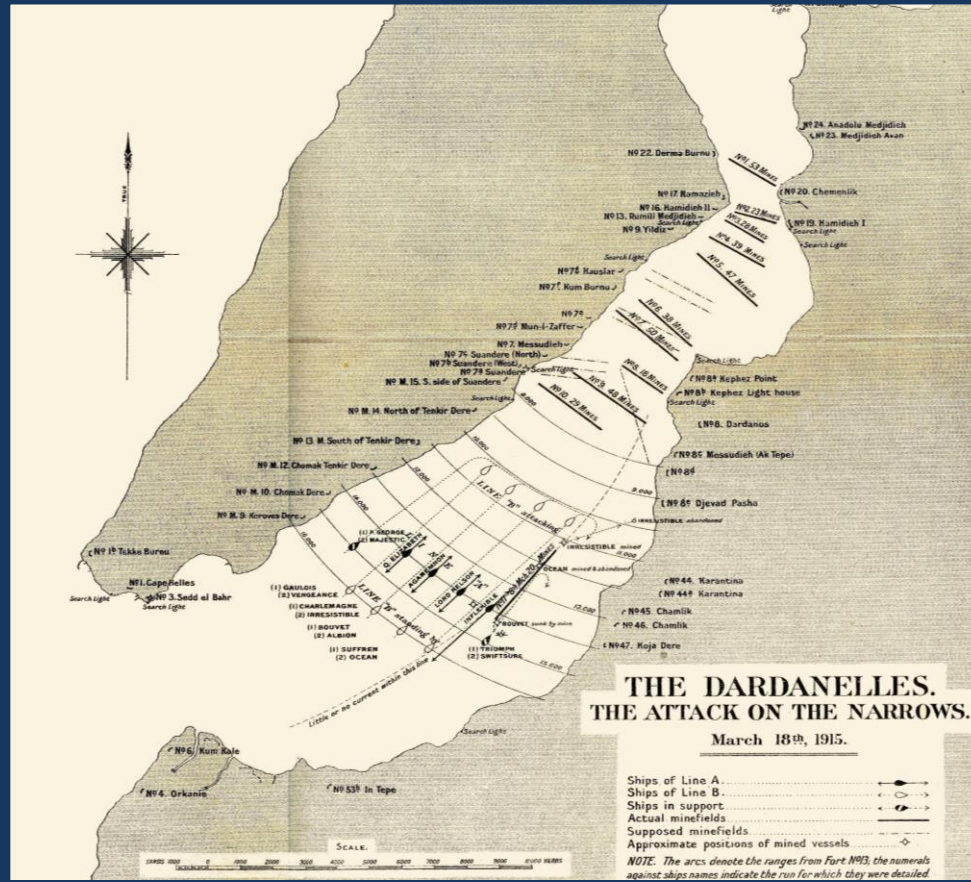

De Robeck

İNGİLİZLERİN İSTANBUL İÇİN
HAZIRLADIĞI SÖMÜRGE BAYRAĞI...

Limni Adasında 60 bin kişilik Fransız ve Avustralya ortak kara istila gücü Gelibolu yarımadası için değil, Ruslarla ortak İstanbul'a yapılacak istila harekatinde kullanılacak .

18 Mart 1915 Perşembe Saat 10:30

Toplam 18 Gemi:

ilk üç hatta 12 muharebe gemisi ile onları perdeleyen 4 muharebe kruvazörü ve 2 yedek muharebe gemisi ile toplam 18 savaş gemisi kullanıldı.

18 Mart 1915 İlk Kurban Fransız BOUVET Kruvazörü

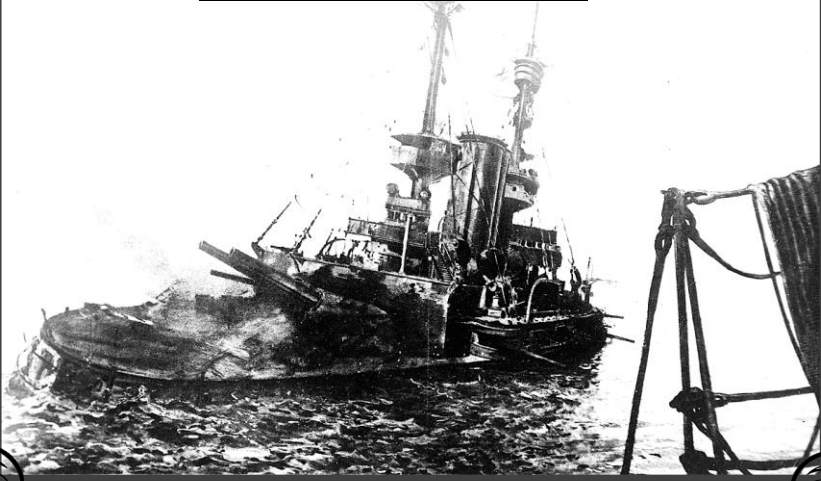

13:54'de bir mayına çarptı ve cephaneliğin de patlamasıyla çok şiddetli bir infilak oldu. Bouvet 604 mürettebatıyla birlikte iki dakika içerisinde battı.

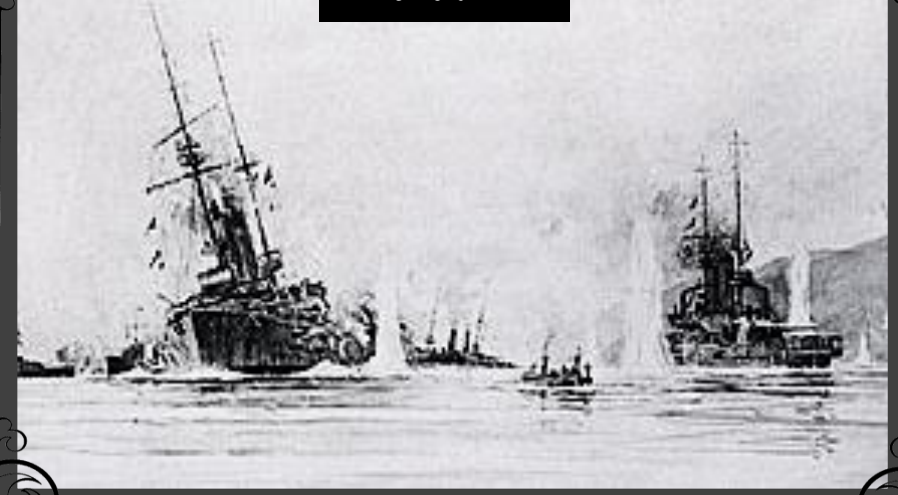

18 Mart 1915 İkinci ve Üçüncü Kurbanlar İngiliz Kruvazörleri: HMS IRRESISTIBLE ve HMS OCEAN

HMS IRRESISTIBLE

HMS OCEAN

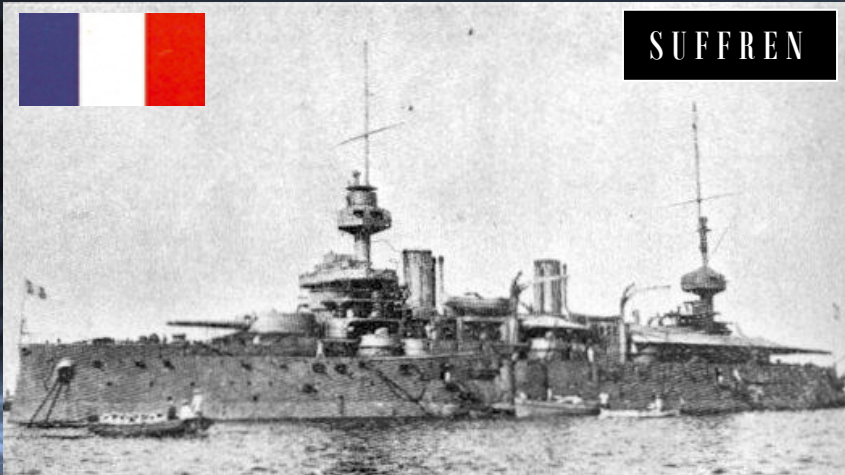

HMS IRRESISTIBLE 16:16'da bir mayına çarptı, makine gücünü kaybetti ve sürüklenmeye başladı.

HMS OCEAN yardımına koştuysa da karaya oturdu. Sonradan kurtuldu ancak 18:05'de mayına çarptı.

19:30'da HMS IRRESISTIBLE, 22:30'da HMS OCEAN battı.

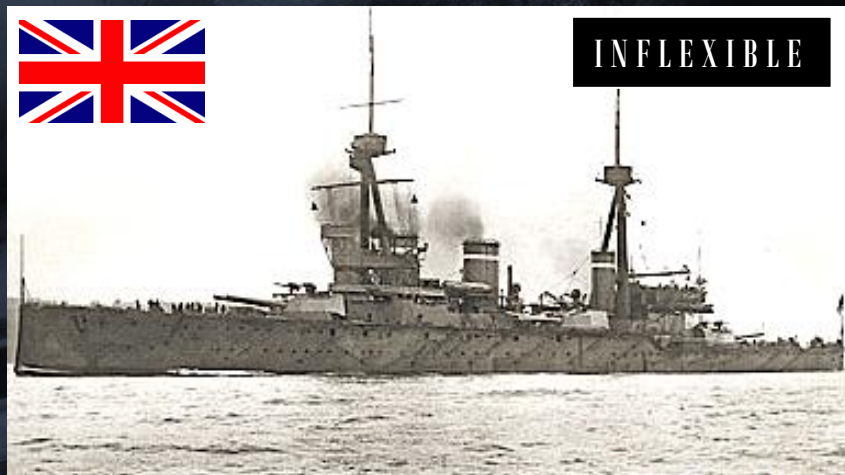
Ağır Yaralıları Yaşam Mücadelesi Veriyor

Top Mermi isabeti

Top Mermi isabeti

Mayın Yarası

Top Mermi isabeti

TÜRKLERİN KESİN ZAFERİ

18:00: Armada boğaz dışına çekildi.

Düşmanın ağır topları, Türk savunmasının üç katıydı.
Sadece İngiliz savaş gemileri 3500 mermi harcadı.

Türk bataryalarının korugan ve destek yapılarında ağır hasar oluştu. 4 top imha edildi. Bataryalarda 5 subay ve 30 er şehit düştü, 65 personel yaralandı.

Müttefiklerin 3 muharebe gemisi ve muharebe kruvazörü battı.
3 muharebe gemisi ve muharebe kruvazörü ağır yaralandı.
Toplam 800 denizci kaybettiler.

Bahriye Bakanı WINSTON CHURCHILL:

” ...Kemiklerini Fransa, Belçika, Polonya, Galiçya, Balkanlar, Filistin, Suriye ve Kuzey İtalya topraklarının örttüğü 6-7 milyon insan, düşmanlarının kurşun ve gülleleriyle değil, 18 Mart sabahı Çanakkale'nin kuvvetli akıntısı altında, ağırlıklarına bağlı buldukları tel halatları üzerinde gerili duran 20 demir kap yüzünden yok olup gitti.”

KARA HAREKATI BAŞLIYOR

Yavuz ve
Midilli
Karadeniz'de
etkin

İstila gücü, hiçbir tehditle karşılaşmadan, 1915 baharında Çanakkale Boğazı'na kadar geldi. Nusrat'ın 26 mayınının 18 Mart 1915 günü, Erenköy Koyunda yarattığı taktik sürprizin sonucunda oluşan stratejik başarı, müttefik armadanın Marmara'ya girişini durdurabildi.

Ancak Gelibolu yarımadasında yaklaşık 100 bin vatan evladının kaybına neden olacak kara harekâtını tetikledi.

MARMARA'DA DÜŞMAN DENİZALTI LARI

13 Denizaltı
27 Girişim

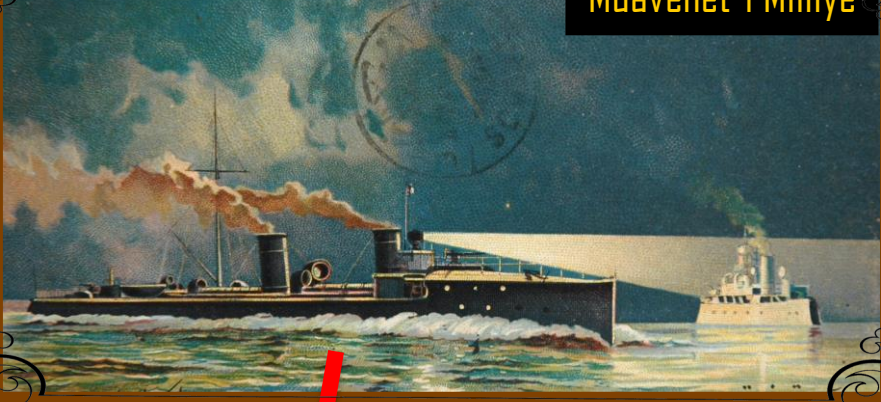
3 İngiliz, 3 Fransız ve bir Avustralya denizaltısı batırıldı,
1 Fransız denizaltısı ele geçirildi.

Osmanlı imparatorluğu Gemi Kayıpları:

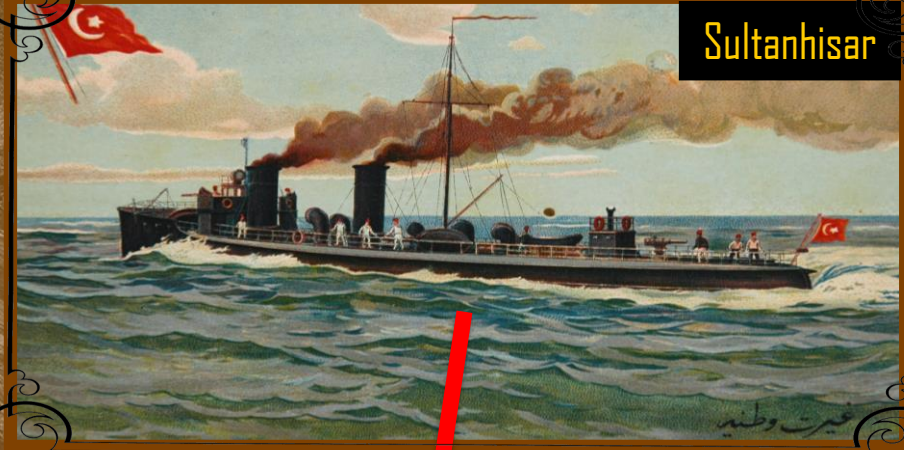
- 8 savaş gemisi (21 bin ton) (Mesudiye, Barbaros Hayreddin zırhlıları, Yarahisar muhribi, Peleng-i Derya, Nur-ül Bahir ganbotları, Nara ve Sakız destek gemileri)
- 31 ticaret gemisi ve 200 yelkenli mavna (38 bin ton)

TAKTİK BAŞARILAR

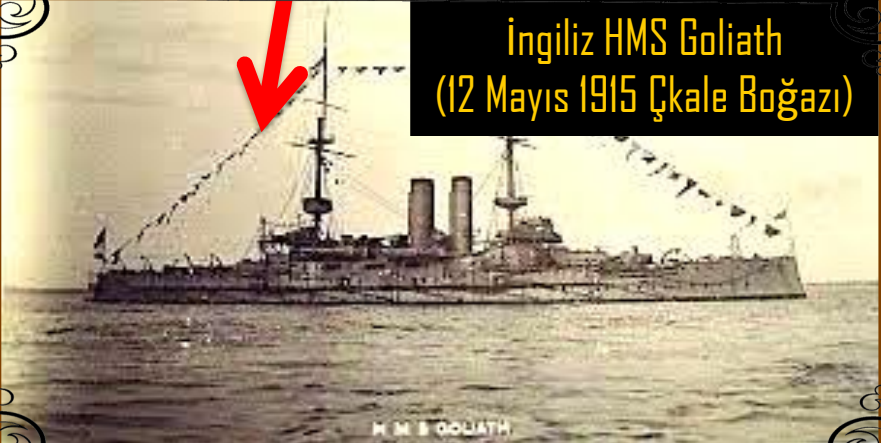
Muavenet-i Milliye

Sultanhisar

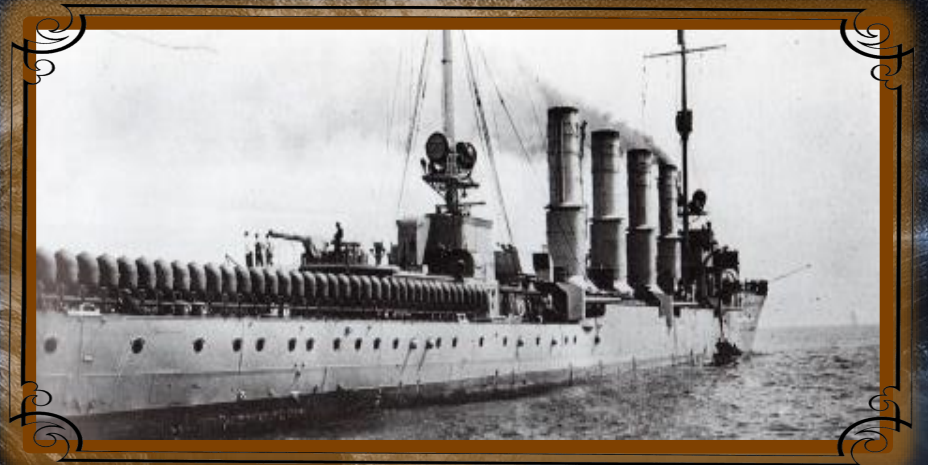
İngiliz HMS Goliath
(12 Mayıs 1915 Çkale Boğazi)

Avustralya Denizaltısı AE-2
(30 Nisan 1915 Karabiga)

Yaralı YAVUZ, Batan MİDİLLİ

Yavuz, 20 Ocak 1918'de Ege'ye bir defa çıktı ve mayına çarparak yaralandı. Midilli aynı gün Gökçeada güneydoğusunda battı.

DONANMASIZLIK VATAN KAYBETTİRİR

Sevr antlaşması tatbik edilmiş olsaydı, Karadeniz'de bugün sahip olduğumuzun 14'de biri yani 600 km civarında kıyımız vardı.

Boğazlar, Ege ve Akdeniz'den koparılmış bir devlet.

18 MART 1915 ZAFERİ, KAPIYA DAYANMIŞ DÜŞMANA ATILAN İLK TOKATTIR.

25 Nisan 1915: Vahşi Saldırı Başlıyor

9 Ocak 1916: Geri Çekilme İkinci tokat

Denizde ve karada anavatan savunması için atılan bu tokatlar, savaş kazandıramamıştır. Tarih göstermiştir ki, güçlü ekonomisi ve dolayısıyla bilime dayalı sanayisi olmayan bir deniz devleti, kendi kendine yeterli donanmaya sahip değilse, istilalara açık kalır ve savunma sorumluluğu silahlandırılmış vatandaşa düşer.

DONANMASIZLIĞIN EN BÜYÜK ZARARI

24 Nisan 1915'de
Çanakkale'de ve sonra
15 Mayıs 1919'da
İzmir'de Anadolu'ya
ayak basan istila
güçlerinin varlığı
oldu.

BEN SİZE TAARRUZU DEĞİL,
ÖLMİYİ EMREDİYORUM

YENİ BASKINLARA ASLA İZİN VERİLMEMELİ

Bir deniz devletinde yaşadığımızın, 1000 yıldır vatan bildiğimiz bu toprakların denizden uzaklaştığımız ya da denizleri ihmal ettiğimiz dönemlerde can, toprak ve onur kayıplarıyla karşılaştığımızın bilincinde olmalıyız.

21nci yüzyılda ve ötesinde denizlerde bir başka baskına asla izin verilmemeli,

Türkiye bu zor dönemi atlattıktan sonra süratle denizcileşerek deniz uygarlığı cephesinde yerini almalıdır.

ATATÜRK IŞIĞINDA CUMHURİYETİN YÜZÜNCÜ YILINDA DENİZ VİZYONUMUZ

MAVİ VATAN

TÜRK BOĞAZLARI

KIBRIS

Merkezli Jeopolitik Dengeyi Sağlamış

Denizcileşme Sürecini Tamamlamış TÜRKİYE

BUGÜN MAVİ VATANI KORUMAK
ATATÜRK'E EN BÜYÜK SADAKATTİR

SONSUZA DEK KURTULUŞ VE
KURULUŞA SADAKATLE
YAŞASIN ATATÜRK
YAŞASIN CUMHURİYET...

TEŞEKKÜRLER